

Magyar Szállodás és Vendéglős

A BUDAPESTI SZÁLLODÁSOK ÉS VENDÉGLŐSÖK IPARTESTÜLETÉNEK HIVATALOS LAPJA.

HOTELIER ET RESTAURATEUR DE HONGRIE
UNGARISCHER HOTELIER UND GASTWIRT

FŐSZERKESZTŐ: BALLAI KÁROLY
GUNDEL KÁROLY, MALOSIK FERENC, MARENCICH OTTÓ, NEMETH ALADÁR
KÖZREMŰKÖDÉSÉVEL SZERKESZTI — REDIGÉ PAR TÁBORI KORNÉL

SZERKESZTŐSÉG (REDAKTION) ÉS KIADÓHIVATAL: BUDAPEST, IX, LONYAY UCCA 22. SZÁM. TELEFON: 381-152.

A legkisebb munkabérek f. évi szeptember 12-ével életbeléptek.

SZEPTEMBER 12-ÉVEL KEZDŐDŐ héttől már a megállapított legkisebb munkabérek fizetendők.

A SZÁLLODÁK két osztályba soroztattak:

- az A) osztályba 50 szobán felül,
- a B) osztályba 50 szobán aluli szállodák tartoznak.

A VENDÉGLŐK öt osztályba osztattak:

- I. osztályba 50 alkalmazottnál többet foglalkoztató,
- II. osztályba 21—50 alkalmazottat foglalkoztató,
- III. osztályba 11—20 alkalmazottat foglalkoztató,
- IV. osztályba 5—10 alkalmazottat foglalkoztató,
- V. osztályba 4 alkalmazottat foglalkoztató vendéglők tartoznak.

A személyzet létszámának megállapításánál nem jönnek számba: a tanoncok, a mosodai személyzet, fűtők, zenészek és a szakmához nem tartozó szakmunkások (mesteremberek).

A rendeletben megnevezett személyzet azt a fizetést kapja, amely osztályba tartozó üzletben vannak foglalkoztatva.

A meg nem nevezett foglalkozásúak fizetése, valamint azoké, akikre nézve fizetés nem lett volna megállapítva, szabad egyezkedés tárgyja.

A részletes táblázatok ipartestületünk „Vendéglátóipari tudnivalók” című kiadványában találhatók meg. Ezt a füzetet tagjaink 50 fillérért, nem tagok 1 pengőért az ipartestület irodájában kaphatják.

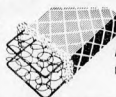
Külön felhívjuk tagtársaink figyelmét, amennyiben az új fizetéssel a személyzet javadalmazása magasabb lett, ez — a felszolgálók, általában a nem fix jövedelműek kivételével — az úgynevezett „váltózást jelentő” nyomtatványon 8 napon belül az OTI-nak, illetőleg a MABI-nak jelentendő.

Budapest, 1938. szeptember 15.

BALLAI KÁROLY
vezető jegyző.

HOLUB REZSŐ
alelnök.

Tízrta a szálló-nem csoda:
minden ágyban *Speda*

APÁM MIKSA RT.
BUDAPEST IV. FERENC JÓZSEF-RAKPARTÁ

rugós matrac ★ 10 évi jótállás

POPPER BORPINCÉSZET R. T.

BUDAPEST-KÖBÁNYA,
ELŐD UCCA 8. SZÁM
TELEFON: *1-484-62.

ALAPITATOTT: 1869. ÉVBEN.

AZ 1922. ÉVI SZÜLLŐ- ÉS BORGAZDASÁGI KIALLÍTÁSON ARANYEREMMEL KITÜNTETVE

OLVASSUK, TERJESSZÜK LAPUNKATI

SZEREZZÜNK ELŐFIZETŐKET!

A M I N A P T Á R U N K

1938 Szept. 20 Kedd	Dél előtt 10 órakor a békéltetőbizottság ülése az Ipartestületben.	október 5 Szerda	D. e. 11 órakor a képesítőbizottság ülése az Ipartestületben. Este 8 órakor Jóbarátok vacsorája Rupp Jánosnál (IX, Tuzoltó u. 48).
21 Szerda	Dél előtt 11 órakor a képesítőbizottság ülése az Ipartestületben. Jóbarátok pécei kirándulása.	7 Péntek	Este 8 órakor vendéglősök vacsorája Szivós Zsigmond és Társainál (VIII, József krt 85).
23 Péntek	Este 8 órakor vendéglősök vacsorája özv. Potzmann Mátyásnénál (VIII, Üllői út 6).	12 Szerda	D. e. 11 órakor a képesítőbizottság ülése az Ipartestületben. D. u. 4 órakor az előjáróság rendes havi ülése az Ipartestületben. Este 8 órakor Jóbarátok vacsorája Zauper Ferencnél (II, Fő u. 8).
28 Szerda	D. e. fél 11 órakor a képesítőbizottság ülése az Ipartestületben. D. e. 11 órakor a segédvizsgálóbizottság ülése az Ipartestületben. Este 8 órakor Jóbarátok vacsorája Zucker Jánosnál (VII, Thököly út 27).		

Dreher Baksör

ANGOL GIN

High & Dry

Booth's Distilleries Ltd. London-féle

VEZÉRKÉPVISELET ÉS LERAKAT:

VENDÉGLŐSÖK BESZERZŐ CSOPORTJA RT.

Magyar Szállodás és Vendéglős

A kisvendéglősipar válsága.

Nemzetgazdászok megállapításai szerint az utolsó száz esztendőben szinte törvényszerűen követte a 7—8 esztendő gazdasági fellendülést az a rövidebb diszjunkturás időszak, amely egy-két évig elartott, s csak a legtrikábban fordult elő az, hogy rendkívüli időkből, a depresszió 3—4 évig is elhúzódott. Az ilyen időszakot rendszerint erős gazdasági fellendülés váltotta föl, amely aztán mindent rendbehozott, megadta az iparosnak, kereskedőnek a kedvet a munkához, a termeléshez, a munkáltatáshoz, gyűjtötte magának az ellenállóképeséget az eljövendő rossz időkre. Ha ez ma is így lenne, talán nem is volna különösebb baj. A mai felfordult világban még a tradíciók sem térnek vissza, hiába várjuk az egyre romló viszonyok megváltozását. Több mint tíz esztendeje, hogy megkezdődött a gazdasági romlás és sehol nincs egy biztató jelenség, amely optimizmusra engedne következtetni. Ez alatt a tíz esztendő alatt kisvendéglősainknak majdnem 50—60 százaléka teljesen tönkrement. A forgalom állandóan csökken, a közterhek, házbér, vízdíj, villany, fűtés, jég, adók tömegei, illetékek s mindenféle rezsitételek csak emelkednek, akinek nincs tartaléka, az elesik, szaporítja az eltartottak számát. A megelők a legszűkebb anyagi viszonyok között tengődnek; örülnék, ha megkeresik a létminimumot. A magángazdaságba mélyen belenyúló intézkedések, amelyek a legtöbb esetben minden hozzáértést nélkülöznek, mind erősebben járulnak iparunk tönkretételéhez. Testületünk vezetői évek óta kísérleteznek hatóságainknál sérelmeink felsorakoztatásával. Sajnos, hiába, soha sehol semmi eredményt nem tudnak elérni, legfeljebb azt, hogy soraink ritkulásával elveszti az állam adófizetőinek biztos, szolid rétegét.

Vegyük csak sorra azokat a sérelmeket, amelyek iparunkat tönkreteszik. Itt van mindjárt a termelői pincék kérdése.

Sem a jó békeidőkből, sem közvetlenül a háború után nem ismertük a termelői borpincét. Nem túlozva: a mai termelői kiméréseknek 80 százaléka törvényellenes. Azok a nagytermelők, akik ilyen engedély alapján megtalálják számításukat, be tudnak rendezkedni és tényleg a saját termésüket hozzák

forgalomba, nem okoznak vendéglőinknek különösebb versenyt. A baj az, hogy a legtöbb ilyen kimérés bérbevett engedély alapján működik, s rendszerint egy borkereskedői érdekeltséghez tartozik. Évek óta zaklatjuk az illetékes szerveket, részben adatokkal, részben jogos, alaposan alátámasztott följelentésekkel; nem kerünk mást, mint a törvények pontos megtartását; csak az a kérésünk, tegyék lehetővé a hatóságok, hogy a termelők csupán saját boraikat mérhessék, s vásárolt borokat ne hozhassanak forgalomba. Ennek az ellenrészére egyszerű, s ha a kerületi biztosságok, amelyek könnyűszerrel el is tudnák intézni — megkapnák rá az utasításokat, gyorsan eltűnne a sok termelői kimérés. Így azonban félévig elhúzódo adminisztráció után 5—10 pengős pénzbírság csak a borpincék további szaporodását idézi elő.

Nagy rákénjeje iparunknak a kifőzői kérdés. A jogerős bírói ítéletek számai bizonyítják, hogy a vendéglősipart teljesen kiszajfáltók között alig-alig van olyan, aki az utolsó időben kihágást ne követett volna el. Hiába büntettek rendőrbíráink nagyon sokat többször is egymásután, a hosszú eljárás, a kis pénzbüntetések enyhésége valósággal nyakunkba zúdította a kifőzőket. Rengeteg kontár ezek hatása alatt nem is kér iparendélyt. Radikális példákat nem látnak. A meg nem fizetett adók és egyéb díjak sokszorosan nagyobbak a bírságoknál, tehát miért vállaljanak ezek az emberek nagyobb terheket magukra, mikor látják, hogy milyen kesztyűs kézzel bánnak velük. Végre kapjunk egy rendeletet, amelyet — amellet, hogy nem sok az értelme — a kifőzések 90 százaléka nem is vesz figyelembe, éppen a fent zárolt miatt. Egy gyors és radikális büntetés a rendelet megszövegelésében a legeredményesebb lett volna. Ellenőreinket hetenként kellene változtatni, hogy az új rendelet alapján a kihágókat meg tudjuk fogni.

A minimális munkabérek életbeléptetésével és amúgy is kibírhatalan terhek csak emelkedtek, amelyeket a közönségre éppen a termelői kimérések és a kifőzések áldatlan versenye miatt áthárítani nem tudunk.

Az italmérési illetékeket, dacára az utolsó háromévi fogyasztás nagy csökkenésének, az egész vonalon emelni szándékoznak. Vendéglősök a fizikai létminimumot sem tudják megkeresni; hogyan lehet te-

BORKERESKEDELMI ÉS MEZŐGAZDASÁGI RÉSZVÉNYTÁRSASÁG

VEZÉRIGAZGATÓ: **KLABER MIKSA**

PINCÉSZET:

VÁROSI IRODA:

BUDAFOK, PETŐFI ÚT 14. SZÁM.

BUDAPEST, V. ALKOTMÁNY UCCA 18. SZ.

TELEFON: 2-696-98.

TELEFON: 1-142-62.

hát belőlük további terheket kiperéselni, az egyelőre még rejtély.

Szeptember 1-én életbe lépett az új szesz törvény. Azok a vendéglősök, akik likőrjeleket, rumjaitak maguk állították elő — s ez jó volt évszázadokig —, ma már nem képesek rá. Ki vannak szolgáltatva a likörgyárak és esetleges kartel politikájának. Rosszabb árut drágább áron venni. Ez maga után fogja vonni — amint minden más cikk drágulása mutatja — azt a drágulási folyamatot, ami miatt nagyon csökkenni fog a fogyasztás. A nagyobb baj mégis az, hogy számtalan likörgyári engedélyesnek, tőkeerős cégek lévén, majdnem a legjobb helyeken, van egy söntése is. Ezek 30—40 százalékkal olcsóbban tudják áruikat előállítani, tehát a környékükön levő vendéglősöket teljesen tönkreteszik. Reméljük, még nem késő az illetékesek figyelmét felhívni erre a körülményre. Elvárunk annyi szociális gondolkodást, hogy a kettőre engedélyt megszüntessék: vagy likörgyár, vagy kismértékű eladás.

Rámutatok még a nagyon elszaporodott iparvállalati és bank-menzákra. Ezek a vállalatok a kisebb fizetések leplezésére olcsón látják el élelmiszerekkel alkalmazottakat. A monzák azután akadály nélkül szállítanak ebédeket olyanoknak, akiknek semmi közük sincs a vállalatokhoz. Itt étekeznek a magas fizetésű igazgatók és cégvezetők is. Adjanak a vállalatok rendes fizetést a tisztviselőnek és hagyják élni a környék vendéglőseit.

Nem tudjuk, miért vagyunk mi a városnak, az államnak mostohagyermek, csak érezzük, hogy pusztulunk, pedig olyan ipart üzünk, amelynek készítményeire mindenkinek szüksége van, amely a legtöbb munkást foglalkoztat és a legnagyobb közterheket fizeti, házber, közvetelt és közvetlen adók formájában. Az állami gépezetnek mi vagyunk a leghűségesebb adózói, hiszen nekünk hivatalból is kell fizetni, mert nem fizetés esetén engedélyeink vannak veszélyben.

És nem is kérünk sokat, csak a törvények végrehajtását, tisztességes munkánk hatósági védelmét.

Vajda Andor.

A Magyar Szállodaigazgatók Körének közgyűlése.

A MAGYAR SZÁLLODAIGAZGATÓK KÖRE, amely a szállodások, vendéglősök és kormcsárosok érdekeivel összhangban saját kari céljai mellett a magyar vendéglátóipar minden rétegének közösségi elveit kollegiális módon szem előtt tartja, szeptember 5-én tartotta első közgyűlését a Continental-szálló külterületén.

Dónes Márton elnök nyitotta meg az összejövetelt és mindenekelőtt bejelentette, hogy a belügyminiszter jóváhagyta a Magyar Szállodaigazgatók Köre alapszabályait, úgy hogy most ezen az első közgyűlésen megválaszthatják a tisztikart. Nyugodtan elmondható, hogy a körnek egy éves működése alatt sikerült a szállodaigazgatók tekintélyét öregbítenni, törekvéseiket megismertetni. Ezután következett a nagyobb munka a vendéglátóipar szolgálatában. Az ideiglenes tisztikart hálás köszönetet illelt az eddigi működéséért és kéri a kartársi támogatást. Megállapítja aztán, hogy a meghívottak határozatképes számban jelentek meg a közgyűlésen, s főlkérte dr. Szász főtitkárt, hogy jelentését tegye meg.

FELLNER BÉLA f. ü. v.

Először belvárosi szállodalát, vendéglőt és kávéházat személyzetet közvetítő iroda

BUDAPEST, IV, MOLNÁR UCCA 3. SZÁM. TELEFON: 181-401

Dr. Szász Elemér kimerítő szabad előadásban ismerte fel a kör tizenkét havának eseményeit. Fősorolta azokat a problémákat, amelyek leginkább foglalkoztatták a kört. Az első tennivaló az volt, hogy összefogó képviselőket teremtsenek a szállodaigazgatók részére. A második probléma, amely még megoldatlan, hogy miképp teremthetők elő olyan anyagi fedezetek, amelyek az állóvesztő kartársákról gondoskodhatnak. A harmadik probléma az, hogy a kar számára miképpen biztosítsák az ipari életben szükséges megbecsülést. Sajnos, az 1938. évi eseményei a problémákat majdnem az egész idő alatt félreállították a lelkiismeretes kartársak arra nézve, hogy a válságos helyzetben teljes erőjükkal a saját vállalatuk súlyos érdekeit szolgálják. Mégis sikerült a körnek olyan eredményeket elérni, amelyek komoly figyelmet érdemeltek. Ilyen volt a kör által rendezett igen nívós előadások sorozata, amelyek aktuális kérdéseket tárgyaltak. Az első volt dr. Turchányi Egon előadása a Eucharisztikus Kongresszusról, amelynek vezetősége a társadalmi szervezetek között elsősorban a szállodaigazgatókat méltatta a nagyjelentőségű aktus részleteinek az ismertetésére. A második előadást Szabadhegyi Lajos ny. ezredes tartotta a szállodák légvédelmi szolgálatáról s ez ugyancsak fontos és új anyagot tárt föl. Hallóssy István, a Nemzetközi Vásár igazgatója, főképpen a teli idegenforgalom problémáiról tartotta a harmadik előadást, amely élénk és elapos vitára, illetve felszólalásokra adott alkalmat. A negyedik előadást ifj. Horthy Miklós egyiptomi és más tapasztalatairól tartotta szállodai s általános idegenforgalmi problémák megvilágításában. A magyar közéletnek egészen kiváló képviselői is hozzászóltak és a szakmai, valamint társadalmi körök figyelmét nagyon felkeltette az est magas színvonalú anyaga. Volt még egy olyan előadás is, amely természetesen fogva nem a nagy nyilvánosság előtt hangzott el; dr. Bányász Jenő kereskedelmi és iparkamarai titkár tartotta a tisztességtelen versenyről.

A Szállodaigazgatók Köre tanulmányt az is rendezett, még pedig Belgrádban. Utóőr volt ez az akció olyan irányban, amely az egész magyar idegenforgalom szempontjából fontosságú válhatik és jó hatása mindenestre mutatkozni fog, mert ha a megszüntetnek tekinthető bécsi rezervoár a keleti összeköttetés nem is pótolhatja, de a kellő munkásság nyomán jelentős eredményt hozhat. Dr. Szász beszámolt a kör lapjáról is, amelynek intenzív támogatásra van szüksége. Egy esztendő munka után a vezetőség nyugodtan áll a közgyűlés elé, megtette a kötelességeit.

A jelenvoltak egyhangúlag elfogadták a fölkeltési beszámolt. Utána Kovács Sándor terjesztette elő a pénztárosi és dr. Szász a számvizsgálóbizottsági jelentést. Természetesen megadták a főmentvényt. Keleti Oszkár kifejtette, hogy nem elfogadja ki a főmentvényt megadása, hanem javasolja, hogy az előhíres tartalmaz munkáját különös melegséggel jegyzőkönyvi köszönetben ismerjük el. Az indványt elfogadták.

Dónes elnök hangsúlyozta, hogy ez mindenekelőtt barát kör és továbbra is — politika nélkül — ez a szellem marad meg a kartársak közt. Majd kihirdette, hogy a tisztikar választása következik három esztendőre és ezért átadta helyét Bálint Hugó korelnöknek.

Bálint Hugó rövid beszédben előadta, hogy a jelölőbizottság javaslata elnökké Dónes Mártont, atelnökké dr. Szász Elemért jelöli. (Lendvai József eddigi atelnök másirányú nagy elfoglaltsága miatt nem vállalhatja a tisztséget.) Az előlki tanács tagjaivá ajánlják: Németh Aladárt, ifj. Hagenmacher Oszkárt,

Lendvai Józsefet és Kovácsfi Sándort. Pótagokká Bandi Gyulát és vitéz Fejér Istvánt, főtitkárrá Somogyi Ottót, ügyésszé dr. Fischer Ágostont, jegyzővé Grimm Pétert, pénztárossá Keleti Oszkárt, ellenőrré Schiller Ferencet. A számvizsgálóbizottság tagjává egy évre Egey Lászlót, Molnár Jenőt és Schnitta Samut. Tiszteletbeli tagokat is választottak Bandi József és Gellér Mihály személyében.

Az elnök rövid, de tartalmas beszédében köszönte meg az egyhangú választást. Este nyolc órakor a szállodaigazgatók baráti vacsorára gyűltek össze a Carlton-szálló különtermében, ahol Dénes Márton közölte a házigazdával tiszteleti taggá történő megválasztását Bandi József egyszerű, de hatásos szavakkal mondott köszönetet.

A Magyar Szállodaigazgatók Köre az alapszabályok jóváhagyása után most már intenzívebben fogja működését kifejteni.

A szálloda- és vendéglőipar multjából.

— Marencich Ottó „Vezéralon” c. könyvének átdolgozott, új kiadásából. —

Az emberiség kultúrtörténetében a szálloda- és vendéglőipar mindenkor fontos szerepet töltött be. Ez az ipar mindig a műveltség fejlettségének állandó és érzékeny fokmérője volt. Egy ország kultúrérékének tükröképét szállodaipara fejlettségében kitűnően megláthatjuk a kultúrállamokban, ahol iparunk óriási mértékben haladt előre.

A történelem arról tesz tanubizonyosságot, hogy az emberiség első korszakában a vendég fogadása és ellátása — az akkori idők erkölcsi felfogása szerint — majdnem benső vállalás kötelesség volt. Az úttól elfaradt utasnak hajlékot nyújtani s személyi és vagyonbiztonságról gondoskodni oly kötelesség volt, amely az emberiség régi felfogásában főhelyen állt.

Ezt az elvi felfogást még ma is megtaláljuk a primitív népek életében. Évszázadok teltek el, amíg ez a felfogás átalakult és a vendégnek pénz ellenében való ellátása szokásos lett. Így keletkezett az első

**SZENT
ISTVÁN
CSALÁDI SÖR**

**1 1/2 literes
zárt palackokban**

**Kőbányai
Polgári Serrfőzde**
gyártmánya

MODERN, IZLÉSES, TISZTÁNTARTHATÓ

falon, butoron, portálon a

TERROLUX

burkolólemez

minden színben gyárítja

MISKOLCZI és TÁRSA

asbesticment-palagvár

Budapest, V., Alkotmány u. 4. Telefon: 129-044.

vendéglőadó, amely az utasnak kellő ellenérték fejében ellátást s a viszonyoknak megfelelő kényelmet nyújt.

A régi vendéglőadóknak rendszeren egy vagy két közös hálószobája volt, amelyekben a vendégek együtt aludtak. Berendezésére vonatkozólag a régi római birodalom történetében gazdag anyagot találunk.

Róma világhatalmának titka nemcsak mérhetetlen gazdagságában, de okos politikájában is rejlett. A meghódított országokat igyekezett kiválóan megépített országutakkal az anyaországhoz csatolni. Az országutat mentén minden 30—40 km távolságban kényelmes menedékházat, stabuláriumot építettek. Ezekben az első vendéglőadóknak nemcsak pihenőt lehetett találni, hanem lovakat is lehetett váltani, amely intézmény később Európában általános lett.

Ez a berendezés Perzsiában ma is megvan. Ott az országutat mentén találhatók menedékházak karavánseráinak nevezik. Ezekben a fogadóknak az utas igazán csak menedéket talált. A gazdagabb utasok oly berendezést és személyzetet szoktak útra vinni, amely szükséges volt az ételek előállításához, a kényelem s a biztonság megszerzéséhez.

Ezt a menedékházat tekinthetjük a mai szálloda ősenek, amelyből a kereskedelmi és üzleti érzék fokozódásával mindig több és több kényelmet nyújtó szálloda keletkezett.

Sokkal gyorsabb fejlődésnek indultak azok a fogadók és étkező üzemek, amelyek az anyaországban, Rómában keletkeztek. A vendéglőket, illetve borméréseket tabernának, a vendéglőst pedig caupo-nak vagy tabernariusnak nevezték. Ilyen taberna maradványai még ma is találhatóak a római Forumon, Pompejiben és Ostiában. Borkimérő asztaluk és bortartó medencéjük a mai idők tipikus söntésére emlékeztet.

Nero császár ideje alatt a taberna valóságos mulatóhelyé alakult át s főleg a külvárosokban elszaporodva, nyilvános házba züllött le, ahol a szerencsés-játék minden neme ismert volt. Ezeket a helyeket maga a császár is szívesen kereste fel züllött kísértével együtt.

Az idők megváltozásával a taberna visszaalakult tisztas vendéglőadóvá, ahol az idegen lakást és

**JÁTSSZUNK
PIATNIK-
KÁRTYÁVAL**

ellátást kapott. Az idegen védelme végett úgy a szállást nyújtó vendéglős, mint az utas maga is állandó ellenőrzés alatt állott. Csakis olyan utast volt szabad befogadni, aki a hatóság által kiállított útlevelét mutatott fel s utazása célját igazolni tudta. Itt találkoznak legelőször a mai útlevélrendszerrel.

A vendéglősipar már több mint kétezer év előtt is szigorú hatósági ellenőrzés alatt állott. Az étel-, ital- és szállásárakat előírták s minden vendéglős köteles volt a hatóság által láttamozott árjegyzéket üzemében kifüggeszteni.

A hatóságilag láttamozott eladási árak túllépése szigorú büntetéssel járt, amely az üzemgyakorlás jogának elvesztésére is vezetett.

Történelmi kutatásaink arról győznek meg bennünket, hogy a római uralom iparunk fejlődésének nagyon kedvezett. Rómában, Pompéjában Krisztus születése utáni 540. évben már aranylag nagyobb szállodáról is tesznek említést. Így Rómában pl. a „Taberna ad Mercurius” szállodában már 20 vendégzoba mellett a vendéglő és söntés nyomait is feltaláljuk.

A római birodalom összeomlása a szállodaipar fejlődésében is hatalmas visszaesést okozott. A fejlődés folyamata helyett újlag a lehető legprimitívebb viszonyok állottak be. A kereszténynek puritán egyszerűsége oly légkör teremtett, amely a szálloda- és vendéglőipar fejlődését évszázadokra visszaszorította. A szállodaipar csak a 12. században kezd megint fellendülni. 1302-ben Párisban találkozunk az első nagyobb szállodával, amely „Aigle noir” név alatt akkor nagy hírnévre örvendett.⁶

Ezt a szállodát tekinthetjük tulajdonképpen a mai értelemben szállodai úttörőnek. A francia viszonyok és szokások e téren is elterjednek Európa többi országában s száz évvel később már minden kultúrország nagyobb városában francia mintára vezetett szállodákat találunk. Abban az időben a szállodaiparral majdnem kizárólag német vagy svájci nemzetiségű emberek foglalkoztak, ami a megszokás folytán úgyszólván tradícióvá vált.

Ezek a vendéglősök és szállodások a családtagok segítségével vezették üzemüket. Alkalmazott a szó mai értelmében — a háziszolgát leszámítva — nem volt. Ezt a szokást kisebb üzemekben, de különösen vidéki városokban még ma is megtalálhatjuk. Igen sok ilyen vendéglőscsalád szorgalmával és becsületességével nagy hírnévre emelkedett és neveiket iparunk történetében még ma is emlegetik.

Később az igények fokozásával, a forgalom kibővülésével persze szükségessé vált a segítő és kiszolgáló személyzet beállítása.

Az ilyen személyzetet (ú. m. pincér, szakács, szobalány, csapos, portás stb.) kezdetben házicselédnek minősítették, mert magát a vendéglőst sem ismerték el iparosnak. Iparunk minősítése háztartási jellegű volt, de a fejlődés meghozta ennek a feltevésszerű megváltozást is. A munkaszívonyok kialakulása, az alkalmazó és alkalmazott közötti helyzet kellő mérlegelése meghozta az iparnak az azt az értékelését, amit

⁶ Ballai Károly a „Magyar kormásk és fogadók a 15–18. században” című munkában eredeti okleveleit közli, amelynek tanúsága szerint már 1279-ben messze földön ismeretes volt Kopasz (Calvus) Péter esztergomi fogadója, s ez mint a hazai első szálloda történelmileg is ráterhelhet Magyarországra a figyelmet, mert akkor a külföldi hatóság intézményei sem nyújtottak több kényelmet, mint Kopasz uram.

CSÁKY-féle MUST MOST

Üzemvezető.

Csak ezen lényképpel ellátott igazolvánnyal rendelkező alkalmazottalól szíveskedjék árut elfogadni. Felelősséget csak ezért vállalok.

Telefoni megrendelések a város barmely részébe azonnal teljesíttetnek.

Csáky vezetése alatt álló

SAJTOLÓ-ÜZEM

IX, Ráday-u. 12.

az udvarban.

Telefon: 188-359.

MÁRKA - MUST!

Must kiszolgálás megkezdődött.

Közvetlen a Közp. Vásárcsarnok mellett

sokoldalúsága mellett valóban megérdemelt.

A szálloda- és vendéglőipar állandó fejlődése magával hozta azt, hogy lassanként a nagyiparok sorába emelkedett.

Annak ellenére, hogy iparunk szédületes arányban fejlődött, még Amerikában is, ahol már szinte a nagyipar jellegét is tülszárnyalta, azt láthatjuk, hogy az üzem eredményére főleg az üzem vezetőjének személyiségétől és ennek a szervezőtehetségétől függ. Imponáló fellépés, amelyet a kellő szerénység határok között tart, a helyzetnek gyors és helyes megítélése, mindenkor és mindenkiél szemben tanúsított előzékenység, a szaktudás abszolút fölénye, ezek azok a jellemvonások, amelyek iparunk vezetőhelyein szükségesek.

KREIBICH személyzetelhelyező iroda
Budapest, IV, Molnár uca 12. Telefon: 185-466

Csopak bor

1935. évjáratul száraz, palackérett 1936. évjáratul édeskés, minden mennyiségben kapható: **Stefanovszky Jenő szőlőbirtokosnál, Lovas, u. p. és vasútállomás Alsóórs, Zala m.**

ZIMMER FERENC

HALKERESKEDelmi RT.

BUDAPEST

Központi telephely és iroda: IX, Gőnczy Pál u. 4. Tel.: 1-854-48.
Fióküzletek: IX, Központi Vásárcsarnok. Telefon: 1-853-38.
V. Gróf Tisza István u. 10. Telefon: 1-816-79.
VII, Garay téri vásárcsarnok. Telefon: 1-304-84

Németország szállóipari képvisellete Budapesten.

— Meghívás szeptemberi bécsi összejövetelre. —

BUDAPESTRE ÉRKEZETT DR. RINGER ALFRÉD, a németbirodalom vendéglátóipari szervezetének fővezetője két tagú kíséretével, hogy a magyar szállodások és vendéglősöket meghívja arra az összejövetelre, amelyet körülbelül 15.000 személy részvételével Bécsben fognak rendezni szeptember 27-én, 28-án és 29-én. Marencich Ottó vendégül látta dr. Ringer, valamint kíséretét, este pedig Németh Aladár, a Nemzetközi Szállodatulajdonosok Egyesületének felügyelőbizottsági tagja és a Budapesti Szállodások és Vendéglősök Ipartestülete szállodás-szakosztályának elnöke dr. Ringer tiszteletére a Britannia szálló különtermében vacsorát adott, amely méltó módon reprezentálta a magyar gasztronómiai művészetet. Szóba kerültek ott közvetlen formában az idegenforgalom aktuális kérdései, amelyekről Marencich Ottó nyújtott tájékoztatást, továbbá a bécsi kongresszus tárgysorozatának egyes pontjai, amilyenek pontosan összeállított részleteit a német szervezőtehetségre valló gondossággal dr. Ringer már nyomtatásban is átadta.

A nagy német vendégipari gyűlés programja

Maga az összejövetel már szeptember 26-án kezdődik Bécsben, ahová a Németbirodalom minden részéből érkeznek a résztvevők és este Bécs különféle üzemeiben ünnepélyesen üdvözlők öket.

A tanácskozás szeptember 27-én, kedden délelőtt kezdődik a pályaudvari vendéglősök hivatali vezetői közt. Ugyanakkor a kincstári, építkezési, katonai és egyéb kántinósok is tanácskoznak.

Dr. Neubacher bécsi főpolgármester a város-házán fogja beszéddel üdvözölni a vendégeket és Dreesen Frigyes, a WGB vezetője fog meg beszélni, dr. Ringer Alfréd pedig ünnepi előadást tart a vendéglátóiparnak a nagy német gazdasági életben való szerepéről.

Délben 12 órakor megnyílik a bécsi vásár palotájában, a Messepalast-ban a német vendéglátóipari birodalmi kiállítás.

Még ugyancsak délelőtt és délután folytatják a kongresszust, külön-külön gyűleseznek a pályaudvari vendéglősök, a kávéosok, a szórakozóipar különféle képviselői. Este ünnepi előadás lesz az állami operában és azonkívül több baráti összejövetel, különböző helyiségekben.

Szeptember 28-án, szerdán a korcsmárosok tartják az első gyűlést. Azután még öt különféle összejövetel lesz a nap során, egész sor előadással, amelyek a szállodások és vendéglősök helyzetét, az adóügyeket, az utazási irodákkal való összeköttetést, a világlátási, fűtési és egyéb üzemi kérdéseket ismeretik. Este Bécs városa rendez ünnepséget a város-házán, az állami operában, valamint a Burgtheater-ban ünnepi előadások lesznek. A hölgyeket külön látják

vendégül délután a schönbrunni kastélyban, ahol divatbemutató is lesz.

Szeptember 29-én, csütörtökön folytatják az üléseket, illetve előadásokat, amelyek közt a magyar szakmai köröket érdeklő témák is akadnak s ezeket alkalomadtán ismertetni fogjuk.

A legnagyobb szabású összejövetel, a monstre-gyűlés délután 4 órakor lesz az északeleti pályaudvar óriási csarnokában. Itt Bűrkel tartományi vezető, Esser miniszter, a Birodalmi Idegenforgalmi Szövetség elnöke és más kiváló személyiségek is fognak beszélni. Este baráti összejövetelek következnek, azonkívül újabb ünnepi előadás lesz az operában és fogadás a Hofburgban.

Gondoskodnak arról is, hogy a város nevezetességeit megtekintsék, továbbá kirándulhassanak a Raxra és a Semmeringre, valamint a Wienerwaldba. Ezeknek a kirándulásoknak egy része a kongresszus után lesz. Tekintve a résztvevők igen nagy számát, a vendégek nem is fognak mind Bécsben lakni, hanem a környező városokban és fürdőhelyeken is kapnak helyet.

Részvételre jelentkezni lehet a következő címen: Büro des 1. Grossdeutschen Gaststättenrates in Wien, III, Lothringer Strasse 20.

Az IHV. felhívása.

Csinos kiállítás, finom papírra nyomtatott négy-nyelvű füzetet küldött szét az IHV., a Nemzetközi Szállótulajdonos Egyesület. Jól esik látnunk, hogy a füzet második oldalán két magyar vonatkozású kép van. Egyik azt a remekbe készült magyar serleget dbrázolja, amelyet a művészlelkű néhai Glüick Frigyes, az IHV. tiszteletbeli tagja ajándékozott a nemzetközi szállóvilágnak, hogy minden évben ezzel a gyönyörű serleggel kezében mondja el az ünnepi főszónok a maga beszédét. A másik kép Marencich Ottóé, aki most az IHV. elnöke és angol, francia, német és orosz nyelven kétféle minden tagot, hogy közérdekből szerezzén a maga kartársi szűkebb körében legalább egy-két új tagot.

Ezt a célt szolgálja a füzet tartalma, amely nagyon meggyőző érvekkel fejti ki, hogy miért érdemes valóban belépni az IHV-ba, hogy mit tesz az IHV. a szállodások érdekében, milyen értékes kiadványai vannak, milyen akciókat bonyolít le, milyen osztályai működnek a kölni Am Hof 41—45. számú egyesületi házban.

Beiratási díj 20 марка. Tagsági díj szállodásoknak évi 50 марка, vendéglősöknek, kávéosoknak stb. 30 марка. Ezek az összegek Marencich Ottó elnöknel pengőben is befizethetők.

Az IHV. valóban rendkívül széleskörű előnyöket nyújt a maga tagjainak, sokat tesz a szállóipar tekintélyének emeléséért érdekében és mindenkinek saját hasznára is válik, hogy ha egy kicsit tanulmányozza az IHV működését.

Schillinger Anna GÖZMOSÓGYÁR RT.
Budapest, VI., Vörösmarty ucca 47/b. Telefon: 121-385.

Kohn Mór

I. ú. v. közvetíti az összes vendéglői és szállodai személyzetet. — Megbízható felelőket és konyhai személyzetet. — Budapest, VIII., Károkői út 47. sz. — T. lefon: 1—339—21.

Kitünő a Dreher keleszt és a Dreher csokoládé!

A legkisebb munkabérek.

LAPUNKBAN KORÁBBAN ISMERTETETT legkisebb munkabérek a kereskedelmi minisztérium folyó évi szeptember 12-én életbe lépett.

Ez ügyben ipartestületünk tanácstermében szeptember 15-én népes taggyűlés volt, amelyet Holub Rezső elnök a következő beszéddel nyitott meg:

„A taggyűlést megnyitom, Kartársaimat és az iparhatóság részéről megjelent dr. Kállay Albert és dr. Zoltai Pál urakat szívből üdvözölöm.

A kormány szociális rendelkezései során a megállapított legkisebb munkabéreket e hónap 12-iki érvényvel életbe léptette.

A szállodás- és vendéglősipar, mint az egyéni szolgáltatások ipara, egységes kaptafára nem húzható. Ezért van az, ha a kézművesipar nyomán a hatóság a vendéglátóipart érdeklő rendelkezést ad ki, annak gyakorlati keresztülvitelle lépten-nyomon nehézségekbe ütközik. A legkisebb munkabéreket végre akarjuk hajtatni, azonban anyai kérdés merül fel a végrehajtás során, amely szinte problematikus teszt a végrehajtást. Az Elnökség a rendelkezést kibocsátása előtt mindenkor törekedett az ipar természetéből folyó speciális tulajdonságokat a hatóságok előtt feltárni és annak érvényesítésére mindent elkövetni.

Sok esetben ezen speciális tulajdonságokat, amelyeket főképpen az ipar gyakorlóit ismernek, a hatóságok akadékoskodásnak ítélik meg, mert ő előttük az egyes kézműves iparágak egységessége lebeg, holott a vendéglátóiparban nincs meg ez az egység, mert például Magyarországon a vendéglátóipart 13-féle iparjogosi törvénnyel és 9-féle üzletterjedelemmel lehet folytatni. Tehát ennélve széttagolt iparágra kiadott rendelkezések végrehajtása természetesen akadályokba ütközik és sohasem a végrehajtó iparosság szándékaiba.

A legkisebb munkabérről szóló rendelet végrehajtása során is számos olyan kérdés merül fel, amelyeket a minisztériummal tisztáznunk kell.

Eppen ezért hívtunk össze taggyűlést, hogy tagjaink megnyilatkozhassanak és feltevhessék azokat a kérdéseket, amelyeket a végrehajtás során magukban meggyugtatóan elintézni nem tudnak. A mai ülés eredményeit összefoglalva, még holnap vagy holnapután a minisztériumhoz akarjuk juttatni.”

Miután a jegyzőkönyv hitelesítésére Démusz János és Torny György kártsákat kérte föl, Ballai Károly vezető jegyző ismertette a rendelkezést, ami után Fischer, Guttmann Alfréd, Bandi József, Papp Viktor, Mann, Grósz, Molnár Jenő, Démusz János, Ifj. Bandi József, Moskovics, Vajda Andor, Polyák László és még sokan mások szólaltak föl. A fölvetett kérdésekre Ballai Károly vezető jegyző ismertette az elnökség állásfoglalását.

A szöbakerült problémákat, a minisztérium válasza után a következő lapszámunkban fogjuk ismertetni.

Pálpuszta sajt
Heller doboz
emmenthali
Derby sajt

vendéglőkben
nélkülözhetetlen

Itt csupán azt említettük meg, hogy nyilván leírás hibából „a főszabadtul borász ó pengő” heti fizetése kimaradt a rendelkezésből, amelynek pótlására a rendelet megjelenése után azonnal kértük a minisztériumot. Minthogy nyilvánvaló tévedésről van szó, a miniszteri döntésig azt ajánljuk t. Tagjainknak, hogy „Jófogtartással” a borászoknak ó pengőt fizessenek ki a miniszteri pótrendelkezés szerint annak megjelenése után véglegesen lesz rendezhető a borászok heti fizetése. Minden alkalmazott az OTI-illetékek felét tartozik megfizetni, illetve ezen összeg a kifizetendő bérből levonandó.

Előljárási ülés.

A RENDES HAVI ELOJÁRÁSI ÜLÉS folyó évi szeptember 7-én volt, amelyen Holub Rezső elnököt. Jegyzőkönyvhitelesítők Andreics Károly és Pintér István lettek.

Holub Rezső elnöki megnyitójában az elmúlt két hónap eseményeiről számolt be, miután Ballai Károly vezető jegyző hávi jelentését terjesztette elő.

A nyolchavi pénztári forgalom ismertetése után jelentette, hogy a VKM. szakiskolánknak 50 pengő pótségei, a Kamara pedig 75 pengő szimbólikus támogatást küldött. Ezután felolvasta a polgármester végzését, amelyben a közgyűlési határozatokat jóváhagyta. Előterjesztette a kereskedelemügyi minisztériumnak azon értesítést — válaszul az ipartestület régebbi előterjesztésére, amelyben a vendéglői étlap változtatásáig és idegenforgalmi szempontból a tengerihalakat behoztatásnak engedélyezését kérte —, hogy az engedélyezést megfontolná tárgyává tette. Az Eucharisztikus Kongresszus elnöksége köszönetének tolmácsolása után a légtalmi mozgalom támogatásáról, az új vigamliadoszabályrendelettel kapcsolatos újabb follebbezésekről, a kifőzölpar szabályozásáról, a legkisebb fizetés- és munkaidő, valamint a fizetéses szabadságról szóló rendelkezéseket ismertette. Végül beszámolt a debreceni országos iparoskongresszusról és a berlini nemzetközi kézműveskiállítás magyar vendéglőjének erkölcsi és anyagi sikereiről is.

Téglássy Ernő jegyző a kontárügyekről tett jelentést, majd pedig — több kisebb ügy megbeszélése után — Gundel Károly azt az indítványt tette, hogy az iskolákban az idegenforgalmi nap rendszeresítése végül az ipartestületi tegyen a közoktatásiügyi minisztériumnak előterjesztését a Németh Aladár még a leveletügyi rendezésére tett javaslatát — amelyek elintézését az előljárási ülés elnökségnek adta ki.

Ezután az ülés véget ért.

Steiner és Szimper
BUDAPEST, IX. ÜLLŐI ÚT 57. SZ. TELEFON: 1-306-29
SZOBAFESTŐK, MÁZÓLÓK, DISZ- ÉS TEMPLMFESTŐK

„Vendéglátóipari tudnivalók.”

A LEGKISEBB MUNKABÉREKET, a fizetéses szabadságot illető, az adó- és OTI-rendelkezéseket, valamint mindazon tudnivalókat, amelyek a vendéglátóipar gyakorlatában nélkülözhetetlenek, Ballai Károly vezető jegyző egy füzetben foglalta össze. Ezt a füzetet egyetlenegy kártársunk sem nélkülözheti, mert a ma érvényben levő rendelkezések ismerete nélkül csak kellemetlenségnek, esetleg kihatást követeljen el, bíróságotnak teszi ki magát. A 64 oldalas füzet ára az ipartestület tagjainak 50 fillér, másoknak 1.— pengő.

A füzet ipartestületünk irodájában kapható.

A kultuszminiszter elismerése Németh Aladárnak.

A vallás- és közoktatásügyi minisztérium Hivatalos Közlönye augusztus 15-én közli, hogy dr. gróf Teleki Pál miniszter Németh Aladárnak, a Britannia szálló főnökének „művészpártoló tevékenységéért elismerését és köszönetét nyilvánította”. Ez főképpen azokra a valóban művészi és nagyszobrású, ritka áldozatkészéssel megteremtett alkotásokra vonatkozik, amelyek a Britannia szálló különféle termeit díszítik. Haranghy Jenő festőművész-tanár a világirodalom és magyar történelem, valamint költészet különös becsű értékeit illusztrálta nagyméretű képein, amelyek kiváló művészeti kritikuskok és jelentős külföldi vendégek nagy elismerését is kivívták. A Britannia festményei ma vendéglátóiparunk legszebb műkincsei közé tartoznak.

Az országos iparoskongresszus.

AZ IPARTESTÜLETEK ORSZÁGOS SZÖVETSEGE ezévi országos iparoskongresszusát Debrecenben, szeptember 3. és 4-én tartotta. A népes kongresszuson Bornemiza Géza iparügyi miniszter is résztvett, sőt mintegy kétórás beszélésben foglalkozott az ipari problémákkal. A nagy lelkesedést kiváltó miniszteri beszámoló és program utám Fűredy Lajos „A kézművesipar helyzete Csonkamagyarországon”; dr. Georgevits Béla „A kézművesiparosság kívánásai a kamari reformmal kapcsolatban”; Kovács Ferenc „Az iparosság munkával való ellátása az öléves beruházási program keretében; ezzel kapcsolatban az árrögzítés és a kötelező irányárak”; vitéz Kapuváry Gusztáv „Az építőipar munkalehetőségeinek biztosítása”; Führer László „A kézművesiparosság kívánásai a közszállítással kapcsolatban”; Ruzitska Ede „A közüzemek versenyének, a háziügök kezelésében és inségmunkában folytatott iparüzés megszűntetése”; Kiss László az „Álgyarak működése és a kontárkérdés”; dr. Széll Jenő „A termelési hitelekrol”; dr. Boros András „A családi munkabérendszert bevezetése és az iparosság közterhei”; dr.

TIVOLI műstár

málna-, citrom-, narancsszórp, ketchup
worcestshire sauce, halkonzervek

GOTTLIEB GYÁRTMÁNY

Telefonszám: 296-702

Hársányi Imre „A kézművesiparosság kívánásai a társadalombiztosítással (OTI) kapcsolatban”; Galamb Ferenc „Az iparosság agkori ellátása” címen tartottak igen tartalmas és nagyhalású előadásokat. A javaslatokat Kiss László ismertetette és terjesztette elő. Ezek során lapunk múlt számában ismertetett javaslatainkat a kongresszus egyhangúan magévá tette. Az előadói előterjesztések után tartalmas és minden részletproblémára kiterjedő vita volt. A mindvégig nagy érdeklődéssel hallgatott kongresszus ifj. Tóth Pál elnök leendőletes összefoglalással fejezte be.

Utazási irodák érdekképviselete.

A magyar utazási irodák értekezletet tartottak, amelyen kimondták, hogy megalakítják érdekképviseletit szerveket. Előnkül az ország egyik legnagyobb történelmi nevének viselőjét kérik fel, aki a magyar idegenforgalom érdekében már jelentőséken működést kezd kifejtteni. Az utazási irodák az Országos Magyar Idegenforgalmi Hivatal égisze alatt óhajtkák működésüket kifejtetni.

Aktuálissá tette az érdekképviseletit szerv megalakítását az a körülmény, hogy a FIAV, az utazási irodák nemzetközi szerve éppen Budapesten tartja még 1938 októberében a kongresszusát s természetesen, hogy ezen a budapesti utazási irodák méltó módon alkarnak résztvenni. A FIAV-nak eddig csak három tagja volt Budapesten és ezek kezdték az akció, hogy az utazási irodáknak közös magyar szerve legyen.

Kirándulás a péceli Otthonba.

A vendégilős Jóbarátok társasága szeptember 21-én (szerdán) a péceli Otthonba rendez kirándulást. A kiránduló társaság zöme a Keleti-pályaudvarról 10 óra 40 perckor induló vonaton utazik ki Pécelre. Vendégeket is szívesen látunk. A kirándulásról való részvételi szándékot kérjük legkésőbb szeptember 19-éig az ipartestülettel (telefon: 381-152) közölni, hogy a résztvevők ebédjéről az Otthonban kell gondoskodás történhessék.

Ábrasz és vászonúru

GYÁRI LERAKATA

BLAU JENŐ

BUDAPEST, GRÓF TISZA ISTVÁN UCCÁ 11. TELEFON: 180-643

Kívánatra utazomtat úgy helyben, mint vidékre vátékényszer nélkül elküldöm.

NAGY IGNÁC

pincéfelzerelési

cikkek raktára

BUDAPEST, VII. KÁROLY KÖRÜT 9.

Ajánlja dűsan felszerelt rakitárát. ű. m.: borszivattyúk, szétrőgepek palackok, parafadugók címkek stb. T. I-415-15

Bor

prima rizling, 200 hektoliter, eladó.
Kisebb tetelekben is. Tulajdonos özv. vámosi
Saáry Pálné, Gyón, vasszállomás mellett.

Ha üzletét, vállalatát eladni óhajtkja,

vagy üzletet, vasszállomás, bizalommal forduljon

SZEDERKÉNYI JÁNOS kizárólag szállodák, kávéházak, vendégilős és testvérüzemek adásvételi irodájához:
Budapest, XI, Horthy Miklós út 72. szám., télelelet 3 Telefón: 456-025, diszkrét szakértelmi levezetés.

LIFT

Freissler Antal
BUDAPEST, VI., HORN EDE UCCA 4. SZÁM

Alapítva: 1896-ban
Felvonó- és Gépgyár Rt.

**12.000 felvonó
működésben**

Mindenemű személy- és teherfelvonók, személy- és teherpaternosterek, felülegelet, karbantartás, javítás

Aki 1923 november 1. előtt iparunkat üzte, az mesterlevelet kaphat.

A 78.000/1923. K. M. SZÁMÚ RENDELET 52. §-ÁNAK előidéző bekezdése szerint azok az iparosok, akik valamely képesítéshez kötött ipar gyakorlására az 1922.XII. tc. életbelépéséig (1923 november 1.) iparigazolványt, illetőleg iparengedélyt nyertek, a hivatkozott törvény 26. §-ának nyegedik bekezdése szerint a „mester”-megjelölést cégekben, nyomatványaikban és hirdetéseikben abban az esetben is használhatják, ha a mester-nyegedélatot nem teszik le.

Ipartestületünk azoknak, akik 1923 november 1. előtt az ipartestület tagjai voltak, mesterlevelet bocsát ki. A díszes kiállítás mesterlevelé árá 16 pengő, amelyet ipartestületünk irodája a jelenikezés sorrendjében állít ki.

Nemzetközi fürdőügyi kongresszus Németországban.

Az 1937-ben Budapesten megalkult és József Ferenc kir. herceg előnköete alatt álló Nemzetközi Fürdőszövetség szeptember 22-ől 27-ig tartja Berlinben és Bad-Nauheim-ben Esser nyug. államminiszter, a német idegenforgalom legfőbb vezetőjének meghívására első nagyszabású kongresszust. Szeptember 22-én és 23-án lesz Berlinben a nemzetközi szövetség igazgatótanácsának, valamint a szövetségi nagytanácsnak alakuló ülése, továbbá a szövetségben helyet foglaló 30 állam küldötteinék közgyűlése. Az ünnepléses keretek közt megnyíló kongresszus Nauheim-ben folytatja tanácskozását, a német birodalmi idegenforgalmi szövetség által rendezendő második német fürdő-nap műsorával egybekapcsolódva.

A kongresszus napirendjén a szövetség öt szakcsoportjának ülései szerepelnek, amelyek során az összegyűlt kiváló szakemberek behatóan megvitatják az időszerű kérdések egész sorozatát, többi közt a fürdőgazdaság áralakulását, a nemzetközi fürdőügyi törvényhozást, a német és a nemzetközi fürdőügyi propagandát, a gyógy- és fürdőhelyi diétás ellátást stb. A kongresszus iránt a balneológia tudományos és gyakorlati szakköreiben egyformán nagy érdeklődés mutatkozik.

A görög idegenforgalom.

A görög idegenforgalmi hivatal helyett, amely 1929-ben Athénben alakult meg és néhány évig szerény keretek között működött, most már — 1936 óta — az idegenforgalmi és sajtóügyi minisztérium intézi Görögország idegenforgalmi ügyeit, élén egy miniszteri rangosztályba sorozott államtitkárral Theologos Nicoloudis személyében. A görög „élvezes törv”-ben az út-, szálló- és turistaszépités elsőrendű helyet foglal el. Az utóbbi években nagyszámú, az ógörög emlékekhez, valamint a gyógy- és fürdőhelyek vezető utat építettek Görögországban, különösen a pomentes utakat, amelyek nemcsak általában a közlekedést könnyítik meg, hanem az idegenforgalmi fejlődést is nagymértékben előmozdítják. Számos új szálló, turistaház, partfürdő is épült állami támogatással, sőt vannak egyes fürdőhelyek, mint

például Glyphada, amelynek minden tekintetben korszerűvel fejlesztését teljesen az állam végeztette el. Görögország idegenforgalma már azelőtt is fejlettebb volt, mint a többi Balkán-állam. Már az egykori idegenforgalmi Hivatal életbelépette a szállóak idegenforgalmi szempontból való ellenőrzését, ma pedig hatóságai szervek irányítják az egész idegenforgalmat. A pályaudvarokon és kikötőkben idegenforgalmi rendőrség áll a külföldi közönség szolgálatára. Vidéken is van már számos szálló, amely eléri a tobbnyire svájci vezetés alatt álló atheni nagyszállókak színvonalát. A gyógy- és fürdőhelyeken, ahol az elmúlt években még inkább csak az egyiptomi és levantoi igényekhez alkalmazkodtak, ma nyugateurópai mérlethez igyekeznek igazodni. A leglátogatottabb tengeri fürdőhely a korinthusi öbölben Lustraki, amelynek egyik fő vonzóereje — természeti szépségein és értékes gyógyforrásain, valamint ásványvizein kívül — az újonnan létesült nagyszabású játékkaszinó. Kisebb helyeken, ahol korszerű szálló építése még nem tizedődött ki, úgynevezett turistapavilonokat létesített és tart fenn az idegenforgalmi minisztérium. Ezek a pavilonok nagyon megkönyítik az ógörög emlékhelyek és műemlékek fölkeresését és tanulmányozását.

Az állami támogatott és fejlesztett görög idegenforgalom állandó, fokozatos javulást mutat föl. A természeti szépségek, kedvező éghajlat és értékes műemlékek hámas adottsága, most már korszerűvel fejlesztett közlekedési és szállodásipari viszonyokkal párosulva, az idegenforgalmi fejlődés komoly biztosítékát jelenti.

A korszerű szállófejlesztés követelményei Olaszországban.

Az olasz állam az utóbbi időkben a szállodásipari fejlődésre is igen nagy gondot fordít és pedig nem pusztán építészeti és gazdasági, hanem idegenforgalom-politikai szempontból is. A cél az egész olasz szállóadásipar korszerű színvonalra való emelése. Ezt a célt szolgálta a szállodásipar részére nyújtott 1 milliárd líra állami hitel is, amelynek gyakorlati eredményei máris észrevehetők.

Egy előkelő olasz építészeti szakfolyóirat nemrégiben — a szállodásiparnak szemelt különszámában — érdekes cikket közölt a szállófejlesztés kérdéséről, megállapítva az új szállóak építésének legfontosabb irányelveit. A szállóépítkezésnél a legkorszerűbb szempontokat kell érvényesíteni, hogy az új szálló néhány év múlva elavulttá ne váljék. A hivatalos előírások bizonyos értelemben módosításra szorulnak. Így például a luxusszállók osztályában kötelező a „gazdagon berendezett alcsarnok”, de nem kötelező minden szobához fürdőszobát építeni, pedig az utóbbi követelmény tulajdonképpen sokkal korszerűbb és fontosabb. Nem annyira a fényűzési, mint inkább a kényelmi szempontoknak kellene eleget tenni. A pompára és káprázatosságra-törekvést helyettesítse az okos, előkelő cél-szerűségre való igyekezet. Díszes homlokzatok, márványoszlopok helyett létsélesen berendezett és világított, zajmentesített,

SCHILLINGER MIKSA
hűskülönlegességek

Előkelő szállókak, vendéglők
szállítója

BUDAPEST,
VII., Király-u. 15. Tel.: 1-428-66.

fürdőszobával ellátott kényelmes szobákat kell építeni. A szálló-építkezéseknél nemcsak a gazdasági, hanem a szociális és szakművészeti szempontok is figyelembe veendőek; csak így lehet az új szálló korszerű és időálló alkotás.

Közegészségügyi rendszabályok Romániában.

A román hatóságok újabb szigorú intézkedésekkel igyekeznek az eddig meglehetősen elhanyagolt közegészségügyi viszonyokon változtatni. Legutóbb Temesvár város vezetősége bocsátott ki három rendeletet, amelyek közegészségügyi előírásokat tartalmaznak a magánházak, ipari üzemek és nyilvános helyiségek részére. Elrendelik egyebek közt, hogy minden olyan házban, lakásban, műhelyben, üzletben és nyilvános helyiségben, ahol ételeket vagy italokat készítenek, árusítanak vagy fogyasztanak, a közegészségügyi szempontoknak megfelelő általános takarítást és tisztogatást kell végezni; a közegészségügyi hivatal szervei minden épületet ellenőrizni fognak. Minden 10 alkalmazottnál többet foglalkoztató ipari üzemben melegvizes zuhanyokat kell felállítani és a por, füst vagy festék hatáseinak kitétt üzemek munkái naponként, más üzemek alkalmazottak meghatározott időpontokban kötelesek ezt a zuhanyfürdőt igénybevenni. A fürdési kötelezettség ellenőrzésére minden alkalmazott (szakmunkás, segédmunkás, tanonc) a munkaadótól könyvecskét kap, amelyben a fürdés megtörténtét kezelt-bélyegzővel és aláírással kell igazolni. A fürdés elmulasztása elbocsátási ok; a visszaélések pénzbírság sújtja.

A vendéglátóipari üzemekről, cukrászdákról és élelmiszer-üzletekről külön rendelet intézkedik. Az elemi egészségügyi rendszabályokon kívül speciális előírásokat is tartalmaz a rendelet. Így például büntetésben részesül az olyan üzemtulajdonos, akinek konyhájában legyeket, szúnyogokat, rovarokat vagy egyéb állatokat talál az ellenőrző-bizottság. A konyhákat a tulajdonos lakásától teljesen el kell különíteni; a konyhahelyiségekben aludni szigorúan tilos stb.

A német-svájci utazási forgalom helyzete.

A svájci szövetségi tanácsnak az országgyűlés elé terjesztett jelentése így ismerteti a német-svájci utazási forgalom helyzetét:

„Az utazási forgalom zslárd kvótája Ausztria bekebelezése folytán évi 3,6 milliárd 45,6 millió frankra emelkedett. Ebből az összegből 12 milliót a neveltetési és betegtartózkodásokat magábfoglaló, úgynevezett engedélyköteles utazási forgalom javára írják. 32,4 millió frankot az engedélymentes utazási forgalom, vagyis a tulajdonképpeni szállóipari forgalom számára tartanak fenn. Ebből az összegből persze még le kell számítani a szegénygondozás, betegpóztári járulékok és nyugdíjak céljára szolgáló fizetési tételeket. Az 1,2 millió frankot kitevő maradvékösszeget a transzteralpból előlegezett összeg visszafizetésére fordítják, amely az engedélyköteles utazási forgalomban 1938 június 30-ig keletkezett hátralékok fődözésére szolgál. Az engedélyköteles utazási forgalomban keletkező újabb hátralékok megakadályozása érdekében megfelelő rendszabályokat tartalmaz a megegyezés. A sanatórium, tanulmányi és nevelőtézetekben való tartózkodások céljára fix kvóták állapították meg. A fejkvótát, vagyis a tanulmányi és nevelési célú tartózkodásra havonként és személyenként engedélyezett legmagasabb összeget az eddigi 350 márkáról 250 márkára szállították le. Gyermekes és 18 éven aluli fiatalokuk részére ennek

megfelelően az eddigi 220 márka összegű fejkvótát 200 márkára mérsékeltek, míg a nevelőtézetekben való tartózkodásnál a fejkvóta egyes esetekben, mint eddigi, 350 márkára emelhető. A gyógy- és fürdőhelyi tartózkodásnak a legutóbbi egyezményben való külön szabályozása célszerű alkalmazást nyert. Az utazási forgalomban a fizetések technikai lobonyosítása változatlan marad.”

Az angol idegenforgalom június havában.

A június havi angol idegenforgalom nemrégiben közzétett adatai az 1937. évhez képest meglehetősen visszaesést mutatnak. 1937 júniusában 43.273, idén csak 40.425 külföldi kereste től a szigetországot. Legerősebb a csökkenés az Egyesült Államok turistáinál, akiknek száma 14.329-ről 11.333-ra hanyatlott, noha még mindig első helyen állanak az angol idegenforgalomban. A második helyet elfoglalja Németországból 3390, Franciaországból 3290, Hollandiából 2640 látogató érkezett Angliába.

A szórakozási és üdülési céllal érkezett vendégekkel szemben az üzleti ügyek miatt Angliában járt látogatók száma némi emelkedést mutat 1936 első felében 50.396, 1937-ben 54.539 és 1938-ban csaknem 56.000 üzleti látogató érkezett Angliába. Az idegenforgalmi csökkenés tehát kizárólag az üdülő-vendégekre szorítkozik, akiknek száma a múlt év január—június 116.353-ról 97.159-re apadt. Tekintetbe kell vennünk azonban, hogy a tevély kedvezőbb eredmény kizárólag a londoni koronázási ünnepekhez vonzóerejének tulajdonítható.

Gerhardt Manó

üzlet évöszezők, dísztagyák és versenydíjak különleges kivételben: BUDAPEST, VII, SIP UCCA 24. TEL.: 134-594

Gyümölcscsel, burgonyával, zöldséggel

ellátók nagyban árákon kisebb tételekben is vendéglőket. Felkerjük kartsáinkat, hogy FISCHER SÁNDORNE megbízottainál bizalommal vásároljon. Főúlet: Izabella ucca 49.

Piliszentkereszt községben, turistakirándulóhely, Dobogókó alatt

14 szobás szálloda bérbeadó,

esetleg eladó (teljesreállítás nincs).

Bővebbet a helyszínen a közbirtokossági vezetésed ad.

DUBOVETZ EMIL
hűskülönlegességek

Előkelő szállodák, vendéglők,
intézetek, sanatóriumok és
menzák szállítói.

BUDAPEST,

V., Lipót körút 17. Telefon: 1-263-08.

DIETZ M. bornagykereskedő

Uj cégtagok: Dietz Miklós és Bognár Gyula.
BUDAPEST, XI, HORTHY MIKLÓS ÚT 31. Tel.: 25-98-24.

Székelykeresztes: Budafokon, Petőfi út, Dunasor 32. szám.
Alapítva: 1890.

A XXIII. bécsi szállodalagazgató-tanfolyam

1938 október 20-án kezdődik. Prospektusok szerezhetők a Szállodalagazgatók Egyesülete (Wien, I, Trattnerhof 1) vagy a tanfolyam igazgatósága (Wien, I, Kurrentgasse 5) útján.

A Nemzetközi Idegenforgalmi Szövetség jubiláris ülése Luxemburgban.

A Nemzetközi Idegenforgalmi Szövetség (Alliance Internationale du Tourisme) augusztus 21 és 24 között Luxemburgban jubiláris kongresszust rendezett, amelyen 24 állam kiküldöttei vettek részt. A kongresszust abból az alkalomból rendezték, hogy 40 évvel ezelőtt, 1898-ban Luxemburg városában alakult meg a turisztikai egyesületek nemzetközi szövetsége, amelyből a világháború után az A. I. T. alakult. A kongresszus megnyitó ülésén számos előkelőség élén a külügyminiszter is megjelent.

A osztrák fürdőhelyek idegenforgalma a nyári időnyben.

Az osztrák gyógy- és üdülőhelyek külföldi látogatóinak számában beállított csökkenést sikeresen ellensúlyozták a német-birodalom egyéb részeiből érkezett vendégek hatalmas tömegei. Jellemzően mutatja ezt Zeil am See példája, ahol májusban 11.435 (tavaly 3.335), júniusban 52.095 (13.281), júliusban 80.177 (35.003) és augusztus első felében 28.978 (16.166) eltöltött éjjelt számláltak össze. A múlt évi 65.785-tel szemben idén május 1-től augusztus 15-ig tehát 172.649 volt az eltöltött éjszakák száma, ami 162%-os emelkedést jelent.

A svájci szállodásipar helyzete.

A SVÁJCI SZÁLLODÁSOK SZÖVETSEGENEK központi előjárása augusztus 11 és 12-én Bernben ülést tartott, amelyen behatóan megvitaták az igazgatóságnak a szállodásipar helyzetével, idősebb kérdéseivel foglalkozó jelentését.

A jelentés megállapítja, hogy a frank-leértékelés kedvező idegenforgalmi hatása nem bizonyult állandónak. A mostani nyári idény folyamán számos idegenforgalmi vidéken máris jelentős forgalmi visszaesés mutatkozik, ami a vendéglátóipart újabb gondok elé állítja. Az igen komoly gazdasági helyzet tartós javulásának egyik legfontosabb feltétele a mielőbbi és széles alapkra helyezendő adósságmentesítési akció lenne. A vízföldi országokkal szemben fennálló versenyképesség nagy mértékben az élelmiszerárak jövőbeni alakulásától függ. A szállodásiparban felhasználni árakat a gyártilpar és a mezőgazdaság részére behozott cikkeivel egyenlő elbánásban kellene részesíteni, vagyis a legalacsonyabb vámtelekkel terhelni. Az állami költségvetésben a forgalomfejlesztés céljára megállapított ösztöregyek semmielőre sem elegendők. Fel kellene emelni az öptélti gyógyi formájában kiutalt szubvenciókat is, mert a ki nem elégítő üzemi bevételek lehetetlenné teszik a szállodásipar részére, hogy az addigi alacsony mértékű állami hozzájárulásokat igénybe vegye.

A szállodás szövetség előjárása sűrűs beadványban várta a kormánytól a közlekedési propaganda mielőbbi újjászervezését, hogy az újjászervezett szervezetek legkésőbb 1939 tavaszán megkezdhesék működésüket.

Halálozás.

Dajka Ferenc vendéglős szeptember 5-én 56 éves korában elhunyt.

Szántay Imre szegedi vendéglős felesége, szül. Halász Mária, 35 éves korában elhalálozott. Temetésén a szegedi vendéglősök testületileg vettek részt.

Állást keresnek.

Főpórtás keresztény, magyar, német, francia, angol, olasz, horvát, szerb és esperanto nyelvtudással állást keres. Címe az ipartestületben megkudható.

Mestervizsgázott fiatal vendéglőssegéd vidéki nagyszálló éttermében elhelyezkedést keres. Címe az ipartestületben megkudható.

Konda PAPIRKERESKEDÉS
szállodal és vendéglői
irodaszerkek, nyomtatványok

RÉGI POSTA - U. 12. (Váci u. sa) TELEFON: 18-70-79

FRANÇOIS PEZSGŐ

Crémant Rosé Transylvania sec

Etam kft. fehérnemű és harisnya

Váci ucca 8 — Pelsőfi Sándor ucca 8 — Lpót körút 24

Budapesti Szállodások és Vendéglősök Ipartestülete
Szerkesztőség

Szállodások, Vendéglősök, Kávésók és Alkalmazottak
Nyugdíjgyűjteménye

Budapest, IX, Lónyay ucca 22. sz. Telefon: 381-152.

A Szállodalai Szakosztály, telefon: 180-001.

Szállodások és vendéglősök szakiskolája

Budapest, IX, Lónyay ucca 6. sz. Telefon: 187-279.
Igazgatóval értekezhetni hétköznapokon d u 4—7 ig.

Budapesti Vendéglősök Adóközbizottsága

Budapest, IX, Lónyay ucca 22. sz. Telefon: 184-063.
Hivatalos órák: hétköznapokon délelőtt 9—2 óráig.